

SÄKERHETSATABLAD

Enligt 453/2010 och 1272/2008

(Alla hänvisningar till EU-förordningar och direktiv är förkortade till endast nummerbeteckningen)

Utfärdat 2015-06-05

Ersätter blad utfärdat 2013-02-28

GRAFT®

AVSNITT 1: NAMNET PÅ ÄMNET/BLANDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn

FR Mortar

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Identifierade användningar

Cement /eldfast

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Företag

Polyseam AB

Frukthandlarvägen 7

120 44 Årsta, Sweden

08-124 563 00

post.se@polyseam.com

Telefon

E-post

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

I nödläge kontakta Giftinformationscentralen, larmnr 112

Giftinformationscentralen (Sverige) icke-akut: Tel 08-33 12 31; <http://www.giftinformationscentralen.se>

AVSNITT 2: FARLIGA EGENSKAPER

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt 1272/2008

Irriterande på huden (Kategori 2)

Irreversibla effekter på ögat (Kategori 1)

Kan orsaka en allergisk hudreaktion (Kategori 1)

2.2 Märkningsuppgifter

Märkningsuppgifter enligt 1272/2008

Faropiktogram

Signalord

Fara

Faroangivelser

H315

Irriterar huden

H317

Kan orsaka allergisk hudreaktion

H318

Orsakar allvarliga ögonskador

Skyddsangivelser

P261

Undvik att andas in damm

P280

Använd skyddshandskar och skyddskläder samt ögonskydd eller ansiktsskydd

P302+P352

VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten

P305+P351+P338

VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja

P310

Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare

2.3 Andra faror

Ej relevant.

AVSNITT 3: SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

Denna produkt består av en blandning av flera olika fasta ämnen.

3.2 Blandningar

Observera att tabellen visar kända faror för ingredienserna i ren form. Farorna minskas eller elimineras när de blandas eller späds ut, se Avsnitt 16d.

Beståndsdel	Klassificering	Koncentration
PORTLANDCEMENT		
CAS nr 65997-15-1 EG nr 266-043-4	STOT SE 3resp, Eye Dam 1, Skin Irrit 2; H335, H318, H315	15 - 20%

Förklaringar till ingrediensernas klassificering och märkning ges i Avsnitt 16e. Officiella förkortningar är skrivna med normal stil. Med kursiv stil anges specifikationer och/eller kompletteringar som använts vid beräkning av blandningens klassifikation, se Avsnitt 16b. Innehåller även icke märkningspliktig(a) komponent(er).

AVSNITT 4: ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Vid inandning

För den skadade till frisk luft samt skölj näsa, mun och svalg med vatten.

Vid inandning av stora mängder rök, dimma eller stoft, skölj näsa, mun och svalg med vatten; Om symptom uppstår kontakta läkare.

Vid kontakt med ögonen

Tag bort fasta partiklar.

Skölj genast med tempererat vatten 15 - 20 min med vidöppna ögon; Transportera omedelbart den skadade till sjukhus.

Vid hudkontakt

Tag av förorenade kläder.

Tvätta huden med tvål och vatten.

Om symptom uppkommer, kontakta läkare.

Vid förtäring

Skölj först munnen noggrant med mycket vatten och SPOTTA UT sköljvattnet. Drick sedan minst en halv liter vatten och kontakta läkare. Framkalla EJ KRÄKNING.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Uppgifter om symptom ej entydiga eller saknas för denna produkt.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Symptomatisk behandling.

AVSNITT 5: BRANDBEKÄMPNINGSÅTGÄRDER

5.1 Släckmedel

Alla vanliga släckmedel kan användas.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Observera att släckvattnet kan innehålla giftiga eller i övrigt skadliga ämnen.

Produkten är inte brandfarlig.

Produkten är inte oxiderande.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Skyddsåtgärder vidtas med hänsyn till övrigt material på brandplatsen.

Vid brand använd friskluftsmask.

AVSNITT 6: ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Använd kemskyddsdräkt vid sanering av större utsläpp.

Dammfilter IIb (P2) kan behövas vid sanering.

Vid utsläpp i skyddat vatten, kontakta omedelbart räddningstjänsten, tel 112.

Undvik inandning samt kontakt med hud och ögon.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Undvik utsläpp till mark, vatten eller luft.

Förhindra utsläpp i avlopp.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Torr cement: Använd saneringsmetoder som vakuumsanering och vakuumentraktion (Industriella bärbara enheter försedda med högeffektiva luftfilter (EPA och HEPA, EN 1822-1:2009) eller motsvarande teknik) som inte orsakar luftburen spridning. Använd aldrig tryckluft. Torka alternativt upp dammet genom moppning, våttorkning eller genom att använda vattensprej eller slangar (en fin dimma för att undvika att dammet blir luftburet) och avlägsna slam. Om detta är omöjligt, avlägsna genom uppslamning med vatten (se våt cement). När våtrengöring eller vakuumentraktion inte är möjlig och endast torrengöring med borstar är möjlig, se till att arbetstagarna använder lämplig personlig skyddsutrustning och förhindra att dammet sprids. Undvik inandning av och hudkontakt med cement. Placera spill i en behållare. Solidifiera före bortskaffande enligt beskrivningen i avsnitt 13.

Vått cement: Avlägsna vått cement och placera det i en behållare. Låt materialet torka och härda före bortskaffande enligt beskrivningen i avsnitt 13.

Resterna efter sanering lämnas som farligt avfall. Kontakta kommunens renhållningsverk för närmare information. Visa detta säkerhetsdatablad.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 8 och 13 för personlig skyddsutrustning och avfallshantering

AVSNITT 7: HANTERING OCH LAGRING

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Produkten skall förvaras så att hälso- och miljörisker förebyggs. Undvik kontakt med människor och djur och släpp inte ut produkten i känslig miljö.

Ät, drick och rök inte i lokal där denna produkt hanteras.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Lagras torrt ej över normal rumstemperatur.

Förvaras i väl ventilerat utrymme.

Möjlighet till ögonspolning skall finnas på arbetsplatsen.

Förvaras endast i originalförpackningen.

7.3 Specifik slutanvändning

Ej relevant.

AVSNITT 8: BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

8.1 Kontrollparametrar

8.1.1 Nationella gränsvärden AFS 2011:18, Sverige

DAMM, OORGANISKT, INHALERBART

Nivågränsvärde = 10 mg/m³

DAMM, OORGANISKT, RESPIRABELT

Nivågränsvärde = 5 mg/m³

Övriga ingredienser (se Avsnitt 3) saknar hygieniska gränsvärden.

8.2 Begränsning av exponeringen

För förebyggande av risker i arbetet måste hänsyn tas till hälsofarorna (se Avsnitt 2, 3 och 11) med denna produkt eller någon av dess ingredienser enligt EU-direktiv 89/391 och 98/24 samt nationell arbetsmiljölagstiftning.

Ögonskydd bör användas vid risk för direktkontakt eller stänk.

Använd skyddshandskar av butylgummi, Viton eller fluorgummi, eller rådfråga arbetsmedicinsk expert för alternativt material. Visa detta säkerhetsdatablad.

Arbete utan skyddshandskar bör endast förekomma vid hantering av mycket små mängder.

Välj mekanisk slitstyrka med hänsyn till arbetsuppgiftens art enligt märkning med vidstående piktogram med fyra siffror som visar motstånd mot nötning, skäreffekter, rivning och punktering där 1 är sämst och 4 eller 5 är bäst.

Skydda all bar hud som kan tänkas komma i kontakt med produkten.

Dammfilter IIB (P2) kan behövas.

För begränsning av miljöexponering, se Avsnitt 12.

AVSNITT 9: FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

a) Utseende	Form: Pulver Färg: vit
b) Lukt	Luktfritt
c) Lukttörskel	Ej tillämpligt
d) pH-värde	Ej tillämpligt
e) Smältpunkt/frys punkt	Ej tillämpligt
f) Initial kokpunkt och kokpunktsintervall	Ej tillämpligt
g) Flampunkt	Ej tillämpligt
h) Avdunstningshastighet	Ej tillämpligt
i) Brandfarlighet (fast form, gas)	Ej tillämpligt
j) Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns	Ej tillämpligt
k) Ångtryck	Ej tillämpligt
l) Ångdensitet	Ej tillämpligt
m) Relativ densitet	3 kg/L
n) Löslighet	Löslighet i vatten: Måttligt lös (1-5%)
o) Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten	Ej tillämpligt
p) Självantändningstemperatur	Ej tillämpligt
q) Sönderfallstemperatur	Ej tillämpligt
r) Viskositet	Ej tillämpligt
s) Explosiva egenskaper	Ej tillämpligt
t) Oxiderande egenskaper	Ej tillämpligt

9.2 Annan information

Inga uppgifter tillgängliga

AVSNITT 10: STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

När cement blandas med vatten hårdnar det till en stabil massa som inte är reaktiv i normala miljöer.

10.2 Kemisk stabilitet

Torr cement är stabil vid rätt förvaring (se avsnitt 7) och är kompatibel med de flesta andra byggmaterial. Det ska förvaras torrt.

Kontakt med oförenliga material bör undvikas. Våt cement är basisk och oförenlig med syror, ammoniumsalter, aluminium och andra oädla metaller. Cement löser sig i fluorvätesyra och ger frätande kiseltetrafluoridgas. Cement reagerar med vatten och bildar silikater och kalciumhydroxid. Silikater i cement reagerar med starka oxidationsmedel som fluorin, borontrifluorid, klortrifluorid, mangantrifluorid och syredifluorid.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Inga farliga reaktioner kända.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Fuktiga lagringsförhållanden kan leda till klumpbildning och försämra produktkvaliteten.

10.5 Oförenliga material

Syror, ammoniumsalter, aluminium eller andra oädla metaller. Okontrollerad användning av aluminiumpulver i våt cement bör undvikas eftersom vätgas bildas.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Sönderdelas inte till farliga produkter.

AVSNITT 11: TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Allmän eller ospecifik toxicitet

Observera att produkten är eller innehåller allergent ämne.

Toxicitet vid upprepad dosering

Upprepad eller långvarig inandning av produkten i pulverform kan leda till kroniska lungskador.

Sensibilisering

Vissa kan utveckla eksem vid exponering för damm av våt cement, antingen på grund av det höga pH-värdet, som orsakar irritativ kontaktdermatit efter långvarig kontakt, eller genom en immunologisk reaktion mot lösligt krom VI, som utlöser allergisk kontaktdermatit. Responsen kan komma i många olika former, från lindriga utslag till svår dermatit, och är en kombination av de två ovan nämnda mekanismerna. Om cementen innehåller lösligt reduktionsmedel med krom VI och så länge den nämnda perioden av effektiv kromreduktion inte överskrids, förväntas ingen sensibiliseringseffekt. Det finns ingen indikation på sensibilisering av luftvägarna.

Frätande och irriterande effekter

Kontakt med ögonen kan förorsaka irreversibla ögonskador.

Kan ge upphov till hudirritation.

Synergism och antagonism

Förstärker allergirisken hos andra ämnen.

Påverkan på människans mikroflora

Hälsoskadlig inverkan på människans mikroflora kan ej uteslutas.

AVSNITT 12: EKOLOGISK INFORMATION

12.1 Toxicitet

Produkten är eller innehåller ämne som klassats som irriterande. Skadlig inverkan på djur, växter och mikroorganismer i närmiljön kan inte uteslutas.

Produkten är eller innehåller allergiframkallande ämne. Ekologiska effekter kan inte uteslutas.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Uppgift om persistens och nedbrytbarhet saknas men det finns ingen anledning att anta att produkten är svårnedbrytbar.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Uppgift om bioackumulering saknas men det finns ingen anledning att befara detta.

12.4 Rörligheten i jord

Uppgift om rörlighet i naturen saknas men det finns ingen anledning att anta att produkten är miljösadlig av denna anledning.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Ingen kemikaliesäkerhetsrapport har utförts.

12.6 Andra skadliga effekter

Ej angivet

AVSNITT 13: AVFALLSHANTERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallshantering för produkten

Härdat material är inte farligt avfall.

Klassificering enligt 2008/98

Rekommenderad avfallskod: 10 13 12 Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen.

Rekommenderad avfallskod: 17 01 06 Blandningar eller separata fraktioner av betong, tegel, klinker och keramik som innehåller farliga ämnen.

Rekommenderad avfallskod: 15 01 10 Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farliga ämnen.

Återvinning av produkten

Denna produkt återvinns normalt inte.

AVSNITT 14: TRANSPORTINFORMATION

Denna produkt förväntas endast transporteras på väg eller järnväg och är därför endast bedömd enligt regelverken ADR/RID. Skulle annat transportsätt bli aktuellt, kontakta utgivaren av detta säkerhetsdatablad.

14.1 UN-nummer

Ej klassat som farligt gods

14.2 Officiell transportbenämning

Ej tillämpligt

14.3 Faroklass för transport

Ej tillämpligt

14.4 Förpackningsgrupp

Ej tillämpligt

14.5 Miljöfaror

Ej tillämpligt

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

Ej tillämpligt

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

Ej tillämpligt

AVSNITT 15: GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Ej tillämpligt.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Bedömning och kemikaliesäkerhetsrapport enligt 1907/2006 Bilaga I har ännu ej utförts.

AVSNITT 16: ANNAN INFORMATION

16a. Upplysningar om vilka förändringar som har gjorts av den föregående versionen

Revisioner av detta dokument

Tidigare versioner

2013-02-28 Revisionerna har om ej annat anges skett som ett led i allmän översyn baserad på förändrade bestämmelser

16b. Förklaring till förkortningarna i säkerhetsdatabladet

Fulltext för koder för faroklass och kategori nämnda i Avsnitt 3

STOT SE 3resp	Specifik organototoxicitet - enstaka exponering; Kan orsaka irritation i luftvägarna (Kategori 3 resp)
Eye Dam 1	Irreversibla effekter på ögat (Kategori 1)
Skin Irrit 2	Irriterande på huden (Kategori 2)

Utförlig definition av farorna nämnda i Avsnitt 2

Skin Irrit 2

En eller flera kriterier 1-3 för hudirritation föreligger

Eye Dam 1

Om ett ämne när det appliceras i ögat på ett djur framkallar effekter hos minst ett djur på hornhinna, iris eller konjunktiva som inte förväntas gå tillbaka eller som inte har gått tillbaka inom en observationsperiod på normalt sett 21 dagar, och/eller följande positiva reaktioner hos minst 2 av 3 testade djur:

- hornhinnegrumling ≥ 3 och/eller
- irit $> 1,5$

beräknade som medelvärden efter en bedömning vid 24, 48 och 72 timmar efter det att testmaterialet applicerats

Skin Sens 1

Ämnen ska klassificeras som sensibiliserande vid hudkontakt (kategori 1) om

- i) det finns humandata som visar att ämnet kan orsaka sensibilisering vid hudkontakt hos ett betydande antal individer, eller
- ii) om det finns positiva resultat från ett lämpligt djurtest

Koncentrationsgränsen 0,1% för elicitering används för de särskilda märkningskraven i 1272/2008 Avdelning 2.8 som är avsedda att skydda individer som redan sensibiliserats

Förklaringar till förkortningar i Avsnitt 14

ADR Europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg

RID Reglementet för internationell transport av farligt gods på järnväg

16c. Hänvisningar till viktig litteratur och datakällor

Datakällor

Primärdata för beräkningen av farorna har i första hand hämtats från den officiella europeiska klassifikationslistan, 1272/2008 Bilaga I, uppdaterad till 2015-06-30.

Där sådana uppgifter saknas har i andra hand använts den dokumentation som ligger till grund för den officiella klassificeringen, t ex IUCLID (International Uniform Chemical Information Database). I tredje hand har använts information från ansedda internationella kemikalieföretag, och i fjärde från övrig tillgänglig information, t ex från andra leverantörers säkerhetsdatablad eller från ideella organisationer, varvid en expertbedömning skett av källans trovärdighet. Om, trots detta, tillförlitlig information inte hittats, så har farorna bedömts av expertis på grundval av kända faror från liknande ämnen, varvid principerna i 1907/2006 och 1272/2008 har följts.

Fulltext för författningar nämnda i detta säkerhetsdatablad

453/2010	KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr 453/2010 av den 20 maj 2010 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH)
1272/2008	EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006
AFS 2011:18	Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om hygieniska gränsvärden
89/391	RÅDETS DIREKTIV (89/391/EEG) av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet
98/24	RÅDETS DIREKTIV 98/24/EG av den 7 april 1998 om skydd av arbetstagares hälsa och säkerhet mot risker som har samband med kemiska agenser i arbetet (fjortonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG)
2008/98	EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv
1907/2006	EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG Bilaga I

16d. Metoder för att utvärdera information som avses 1272/2008 Artikel 9 som användes för klassificeringen

Beräkningen av farorna med denna blandning har gjorts som en sammanvägd bedömning med hjälp av en expertbedömning i enlighet med 1272/2008 Bilaga I, där all tillgänglig information som kan ha betydelse för att fastställa farorna med blandningen vägs samman, och i enlighet med 1907/2006 Bilaga XI.

16e. En förteckning över relevanta faroangivelser och skyddsangivelser

Fulltext för faroangivelser enligt GHS/CLP nämnda i Avsnitt 3

- H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna
- H318 Orsakar allvarliga ögonskador
- H315 Irriterar huden

16f. Råd om lämplig utbildning för anställda för att skydda människors hälsa och miljön

Varning för felaktig användning

Denna produkt kan orsaka skada vid felaktig användning. Tillverkaren, distributören eller leverantören ansvarar ej för skador till följd av annan användning än den för vilken produkten är avsedd.

Övrig relevant information

Uppgifter om detta dokument

Detta säkerhetsdatablad har genererats av programmet KemRisk®, KemRisk Sweden AB, Teknikringen 10, SE-583 30 Linköping, Sverige.